

اثر مدیریت تعارض منافع بر پیشرفت مراکز علمی و فناوری

جواد تقی‌زاده فیروزجایی^۱

چکیده

مسئله مدیریت تعارض منافع در نهادهای علمی و فناورانه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است زیرا پیشرفت علمی و صنعتی کشور روی آن استوار است و بدنه اصلی نخبگان کشور در آن قرار دارند. در این مقاله ریشه‌های مشکل تعارض منافع را در نهادها و مؤسسات مطالعه و مرور خواهیم کرد و اینکه چه راهکارهایی برای عدم شکل‌گیری مشکلات تعارض منافع وجود دارد را بررسی خواهیم کرد. همچنین خواهیم دید که چطور مسئله سوءمدیریت تعارض منافع سبب می‌شود که یک ارگان بازدهی علمی، فرهنگی، اقتصادی، کارایی و یا کارکردی که برای آن تعریف شده را نداشته باشد. این مسئله مشخصاً در بند ۴۸ بخش تدابیر سند الگوی اسلامی ایرانی آمده است. برای مدیریت تعارض منافع نکاتی برای کاستن آثار منفی سوءمدیریت آن پیشنهاد شده است. اهمیت مدیریت صحیح تعارض منافع را در بخش‌های مختلف بندهای تدابیر الگوی اسلامی ایرانی ذکر شده است.

واژگان کلیدی: مدیریت تعارض منافع، شاخص‌های پیشرفت، سیاست‌گذاری کلان.

۱- مقدمه:

در سال‌های گذشته اخبار زیادی از مفاسد اقتصادی در ارگان‌های کشور مطرح شده است، اخبار از حقوق نجومی، املاک نجومی، فساد در پیش‌خرید خودرو با معاونت دو نماینده مجلس، فسادهای امضاهای طلایی، فساد فروش نفت آقای زنجانی و غیره این فسادها نه تنها آثار سوء اقتصادی دارند بلکه آثار اجتماعی و سیاسی آن نیز کم نیست. به طوری که ریشه بخشی از تجمعات و اغتشاشات پاییز ۱۴۰۱ را می‌توان این فسادها تلقی کرد که با چاشنی سیاه‌نمایی و بزرگ‌نمایی رسانه‌های بیگانه همراه بوده است. البته آثار سوء اجتماعی آن را می‌توان در دل‌سرد شدن نخبگان و مهاجرت آن‌ها از کشور دید [۱]. در اینجا هدف از ذکر کردن مفاسد بالا این بوده که بدانیم تقریباً همه آن‌ها یک ریشه مشترک داشتند که آن عدم مدیریت تعارض منافع بوده است. در بخش تدابیر بند شماره ۴۸ سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت می‌خوانیم «ارتقای نظارت رسمی، مردمی و رسانه‌ای بر ارکان و اجزای نظام و پیشگیری از تداخل منافع شخصیت حقیقی و حقوقی مسئولان و کارکنان حکومت و برخورد بدون تبعیض با مفسدان به‌ویژه در سطوح مدیریتی» که مشخصاً اهمیت این

۱. استادیار دانشکده فیزیک دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، firouzjaee@kntu.ac.ir